

Da srpski narod nije samo narod za koji se vezuju tragična istorijska zbivanja, preko kojih su se prelamali interesi moćnih, a ljubav majke i sestre pretpostavlja onoj između supružnika, dematuje praksa. Podsetimo se one romantične, koja je mirisala na jorgovane kojima je Uriš I Nemanjić dočekaio svoju Jelenu Anžujsku; pa one pune razumevanja između Cara Lazara i carice Milice; fatalne između kralja Aleksandra I Obrenovića i Drage Mašin; one između jedne od najučinenijih Srpkinja, Anice Savić Rebac i Hasana Rebca, završene njenim samoubistvom...

Potresna i dirljiva ljubav velikog pesnika, diplomate, doktora pravnih nauka, novinara i čudaka Laze Kostića i kćerke jednog od najbogatijih i najuglednijih veleposednika Lazara Dunderškog, Jelene Lenke Dunderški, izborila se za status najlepše. I mada često spominjana, o njoj je napisano mnogo priča, polemika, intriga, snimljeno pregršt dokumentarnog i igranog materijala, i dalje ostaje najinspirativnija na našem prostoru.

Tom ljubavnom pričom, koju je u film pretočio i Zdravko Šotra, nazvavši ga, po mnogima najlepšoj ljubavnoj pesmi u srpskoj literaturi, Santa Maria della Salute, završena je i prošla godina. Ovoga puta, možda na najorginalniji način ispričanu, tumači likova Laze Kostića i Lenke Dunderški, Vojin Ćetković, koji poslednjih godina niže uloge „po svojoj meri“, i Tamara Aleksić, čije vreme tek dolazi, uspeli su to da urade bez „velikih“ ljubavnih scena i patetike, a da u isto vreme publika to isprati suzama, do jecaja. Zato je i posećnosti njegovim projekcijama bila rekordna.

Laza Kostić je bio pesnik i profesor, borac za nacion i desna ruka Svetozara Miletića, predsednik varoškog suda, govorio je sedam jezika... Izgledom poredili su ga sa Petrom Velikim. Preplivavao je Dunav, trčao svakodnevno, obično u ruci noseći buzdovan napunjen olovom kako bi vežbao mišiće i s pravom nazvan „prvim džogerom u Srbiji“. S druge strane, bio je pametan, mudar i učen, nosilac promena i svi su voleli da slušaju njegove priče, a udavače ga celog života jurile. Ovako bogat život jedne izuzetno kompleksne osobe reditelj je uspeo da sabije u dva sata trajanja filma.

A tu je i Lenka Dunderški. Uprkos porodičnom bogatstvu, statusu i obrazovanju, privilegiji da se školuje u Budimpešti i Beču, vaspitavana je kao „obična“ devojka. Volela je da čita, odlazi u pozorište i da svira klavi, pored maternjeg, govorila je nemački, francuski i mađarski jezik, bavila se sportom i mnogo putovala.

Kada su se upoznali, njemu je bila 51., njoj 29 godina manje. Oboje drugačiji i svoji, ali on nedovoljno da u tradicionalnoj, puritanskoj sredini, kakva je bila Vojvodine na samom kraju XIX veka, mimo prijateljstva sa njenim roditeljima i načelima, kojima uzgred rečeno nije robovao, učini iskorak i povede izabranicu srca svog na put ljubavi, tamo gde je ona jedva čekala da

stigne.

- Ja sam star i nedostojan Vas - progovarao je kukavičluk i strah iz pesnika, koji kao da se pribojavao Lenkinih godina, njenog šarma, pameti, samosvesnosti, bežeći u starost kao opravdanje. Četiri godine njenog isčekivanja da se ljubav desi, pogođena vešću o njegovom venčanju sa Julkom Palanački iz Sombora, kojem je kumovao njen otac, Lenka umire i pre svoje fizičke smrti. Da li je pesnik, nekada ljutit na dužda koji je za gradnju crkve Santa Maria della Salute posekao silne šume u našim krajevima, isto to sam učinio sa životom žene koja nije skrivala svoju ljubav prema njemu, i koju je on zasigurno voleo?

Najpozvaniji da o tome govori je glumac Vojin Ćetković, koji je tri godine živeo sa likom pesnika:

- Nijedna ljubav se ne da razumeti. Bez obzira što je on veliki Laza Kostić, njega muči ono što muči sve ljude sveta. Može se to nazvati njegovom „slabom tačkom“. Ko je ikada objasnio ljubav, toliko kompleksnu, različitu, drugačiju...?

Uspeh priče ispričane na ovaj način objašnjava pokušajem da prikažu ljubavnu priču očišćenu od svih prljavština, svega što bi moglo da naruši njenu esenciju, u čemu je ova ekipa, po njegovom mišljenju i mišljenju publike, uspela.

Najvećim izazovom smatra pokušaj da tako obiman materijal o složenom životu pesnika snimi za 70 dana.

- U prste sam morao da poznajem scenario, da budem u maksimalnoj koncentraciji 12-16 sati svakog dana, da bi stigli da uradimo taj ogroman posao. Mislim da je rezultat sjajan. Mislim da je velikom Lazi Kostiću trebalo posvetiti i više vremena i više novca, ali živimo tu gde živimo i veliki je podvig i ovo što smo uradili - objasnio je Vojin Ćetković.